

verwachten ook al moest het ministerie Salisbury plaats maken voor een ministerie Rosebery. Een Christen staatsman, gelijk Gladstone was, had Engeland brood noodig. Het blijkt ook door de gedragslijn die het ministerie Salisbury in Soedan volgde, dat het imperialisme op den voorgrond staat; wij vrezen dat dit bij een Kabinet Rosebery hetzelfde zal blijven.

Gemengd nieuws.

Den 16den December van het vorige jaar werd in de hoofdkerk der Episcopalen te Londen, de St. Pauls, in tegenwoordigheid van den Lordmayor van Londen, den Minister van Oorlog Brodrick, graaf Roberts, enz. de derde rouwgebedensceremonie, voor de in den Z. Afrikaanschen oorlog gevallen gehandelden. Het orgel speelde als inleiding de treurmarsch uit Wagner's "Götterdämmerung". Onder de godsdienstige oefening werd er voor het instandhouden van de graven in Afrika gecollecteerd. Er werd voor dit doel reeds meer dan f 30,000 naar Afrika gezonden.

De bisschop van Wakenfeld heeft in een rondgaand schrijven de geestelijken zijner diocese uitgenoodigd, om op het einde van het jaar te bidden om een eervol einde en om hulp voor lijdende vijanden en vrienden.

In zijn schrijven wijst de bisschop op het verlaten van den gebedsdag en op het gemis aan betrouwbareheid over de nationale zonden.

Het is nu reeds bekend gemaakt dat de historische Westminster abdij, waarin alle nationale plechtigheden in Engeland plaats hebben, onmiddellijk na Paschen zal gesloten worden, om die kerk te kunnen in orde brengen voor de kroningsfeesten. Toen in 1838 koningin Victoria gekroond werd, duurden de ceremoniën niet minder dan drie uur en drie kwartier. Nu wil men dien tijd bekorten. Het aantal zangers en speelsters, die bij Victoria's kroning hun gaven ten toon spreiden, was 405. Men zal bij Edward's kroning trachten het met wat minder te doen.

De Generale Synode van den Pfalz, die alle vier jaren saamkomt, vergaderde in de laatste helft van October 1902 te Spier. De handelingen dezer vergadering waren van bloed administratieve aard. Kennelijk heeft de liberale meerderheid van die Synode geen hart voor de brandende vraagstukken, die tegenwoordig in Duitschland aan de orde zijn. Het merkwaardigste of liever het betreunswaardigste van de Pfalzinische Synode was de aanvval, die nu ten derde male gericht werd op een klein hoopje pietisten of liever tegen de vereeniging voor inwendige zending. De Pfalzinische liberalen denken, dat van de pietistische beweging zooveel kracht zal uitgaan, dat het liberalisme, dat tot hertoe zo onberispelijk in de Pfalz heerschte, daarvoor de vaan zal moeten strijken. Eigenaardig is het te vernemen, dat men die geestelijke beweging door middel van politiematregelen en met zware geldboeten denkt te bestrijden en te onderdrukken. Deken Hoffman, van Spier, verweert op de vergadering den liberalen, dat zij "middelen euse schaden in de Evangelische kerk in onze zonnige Pfalz" laten opkomen.

Hoe treurig als men bedenkt, wat eenmaal de Pfalz geweest is, toen de Gereformeerde leer daar bloeide!

WINKEL.

Voor Kinderen.

OP HET SLOT.

I.

In het voorstel slot, dat het voorgebergte van Sagres in Algarve, aan de zuidkust van Portugal, kroonde, zaten in den zomer van het jaar 1474 een viertal mannen bijeen.

Een hunner, die de kleedij van een krijgsman droeg, was een jonkman van twintig jaar. Zijn donkere oogen en regelmatige trekken, duidde, gelijk het amalle, ernstige gelaat, op vastheid van karakter. De drie anderen waren ouder, een zelfs reeds vergrijsd. Zij droegen lange tabbaarden en hadden baretten op; heel hun voorkomen toonde, dat zij tot den geleerden stand behoorden. Zoo gezeten in groote leunstoelen, schenen zij af te wachten wat de jonge man, de gastheer, spreken zou.

Bij de groote eikenhouten tafel staande, waarop ettelijke boeken en papieren lagen, ontrolde hij een kaart en spreidde die voor de bezoekers uit.

De geleerde heeren wierpen er een blik op. De kaart stelde voor het zuidelijk deel van Europa, de Middellandsche zee en een klein deel der noordkust van Afrika. Ten zuiden van deze zag men een groote zee voorgesteld en daaronder een breede lijn waarboven stond: INCOGN., dat zeggen wilde: Wat er verder is weet men niet.

"Heeren!" zoo sprak de jonge man, "ik dank u, dat gij te Sagres hebt willen komen, en hoop, dat u het verblijf alhier zal bevallen. Gij hebt zeker het tuighuis reeds gezien."

"Nog niet," antwoordde de oudste der heeren, "we werden meer aangehouden door de sterrewacht, die Uw Hoogheid in dit slot heeft opgericht. Dat is een zaak die meer onder ons bereik ligt, en we mogen u dankbaar zijn, dat de eerste sterrewacht in Portugal thans bestaat. Leve onze prins dom Henrique!"

De jonge man boog en zei:

"Ik dank u, heeren! Ik meende dat, zal de zeevaart hoelen, we een sterrewacht behoeven, gelijk Arabieren en Mooren die reeds lang hebben. Zij zijn wel vijanden van ons Christelijk geloof, doch hun wetenschap is groot, en zij hebben ons veel geleerd."

"Voorzeker, doorlichtige prins!" sprak een der heeren; "en we hebben gezien, dat ge van hun wetenschap gebruik hebt gemaakt. Al kwam Alfarabi, de Moor, deze sterrewacht zien, hij zou niets te berispen hebben."

"Alfarabi zal wel niet komen," zei prins Henrique of Hendrik, gelijk wij zeggen zouden. "De Mooren haten ons, te meer nu we hen meer en meer terugdriven. Hun macht in Spanje en in ons land, beduidt weinig of niets meer. We zullen hen terugdragen over de zee, naar het land van waar ze gekomen zijn, en ook daar zullen we hen niet met rust laten, zoo lang zij vijanden des Christendoms zijn. De ongelooften mogen de aarde niet langer overheerschen."

Met trots zagen de geleerde heeren den jongen prins aan. Zijn woorden behaagden hun, die, gelijk prins Hendrik en zooveel in zijn tijd en later, meenden, dat het rijk van Christus ook met wereldsche macht mag worden uitgebreid.

"Gij moet ook het tuighuis zien," sprak de prins. "Daar is alles voorhanden om schepen uit te rusten, die ik weliswaar denk noodig te hebben. Maar voor eerst is er nog geen denken aan. Want er dreigt, zoo als ge weet, weer een oorlog met de Mooren. Maar laat ons liever spreken over het doel van uw komst."

"Ik heb," zoo ging prins Hendrik voort, "reeds lang er over nagedacht, of het niet mogelijk zou zijn, de zee, die onze kust bespoelt, meer zuidwaarts in te varen. De Mooren komen uit het zuiden, uit Afrika, en wellicht zullen we hen daar opzoeken en aantasten. Maar niemand

heeft mij dusver kunnen zeggen, hoe ver hun land zich uitstrekt, hoe het er uitziet. Wie weet of daar ginds, zuidwaarts, niet nog groote rijken liggen, waarmee handel is te drijven, of er geen streken zijn waar wij ons kunnen nederzetten, of er geen wegen bestaan, om naar het verre oosten te komen. Dat al heb ik overdacht, maar ik ben jong en weet bijna alleen van krijgszaken."

"Weet koning Johan van uw plannen?" vroeg een der gasten.

"O zeker, mijn vader keurt alles goed. Tot regeeren ben ik toch niet bestemd, want mijn broeders gaan voor. Maar ik wil alles doen om Portugal groot te maken te land en ter zee."

De jonge man sloeg de hand aan zijn zwaard, terwijl hij zoo sprak, en de heeren zagen hun prins met eerbied aan. De oudste nam het woord en sprak:

"Uw Hoogheid heeft, zie ik, de kaart reeds voor zich. De noordkust van Afrika, die daarop is afgeteekend, kennen we. Daar liggen Ceuta en Tanger in 't Marokkaansch gebied, waaruit we zoo vaak zijn bestookt."

"Ja, maar daar achter, verder zuidwaarts?" vroeg de prins driftig.

De oude heer ging kaln voort:

"Daar ligt, naar de reizigers ons zeggen, een groote woestijn, dwars door midden-Afrika. Het is daar ondragelijk. De zonnestralen schieten er loodrecht neer en verzengen alles. Geen dier, geen plant zelfs kan er leven, de mensch allerminst."

"Maar die strek is toch niet eindeloos," vroeg de prins.

De vorige spreker haalde de schouders op, maar de jongste der geleerden sprak:

"Ik heb menigmaal te Cadix en andere havens, met kooplieden gesproken, Mooren en Christenen. Zij zeggen, dat achter de woestijn het land Ghana ligt. Dat is zeer groot en reikt zelfs tot aan de kust van den Oceaan."

"Ik heb wel eens van een land Guinea gehoord," zei de prins; "kan dat Ghana zijn?"

"Ja juist," was het antwoord."

"Maar hoe kwamen die kooplieden dan in het land Guinea?" vroeg Hendrik; "te water of te land?"

"Wel, te land. Ze trokken die groote woestijn door om handel te drijven. Dat gaat met karavannen en is hoogst gevaarlijk. Als het goed gaat, duurt de reis toch ruim vijf weken."

Prins Hendrik wierp een blik op de kaart, dacht een oogenblik na en sprak:

"Maar als men over land naar het zuiden kan komen, dan moet het ook ter zee mogelijk zijn. Daarover denk ik thans. Als we de kust zuidwaarts volgen, moeten we Guinea bereiken."

"Met uw verlof," antwoordde een der bezoekers. We kennen de kust tot kaap Nun. Maar voorbij Marokko is alles onbekend, en ik geloof niet, dat iemand het wagen zou verder te varen."

"Ja, dat zeggen alle scheepskapiteins," voegden de anderen er bij; "geen zou het ondernemen."

"Maar, waar vrezen zij dan voor?" vroeg de jonge prins, die weinig gezind was zijn plannen op te geven, en ook minder van zulke schrikbeelden gehoord had.

Thans echter, zou hij er meer van vernemen dan hem lief was. Want onze geleerden geloofden nu eenmaal, gelijk ongeveer alle zeelieden van Portugal, dat de kust van Marokko het eind van de wereld was, en Afrika het land waar geen land meer achter lag. Wat zij met hun drieën den prins vertelden zullen we zien.

HOOGENBIRK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie)

Aan de Redactie van de *Herant*.

Hoogachtbare Redactie!

Gun mij de gelegenheid den heer A. van Wijngaarden te Sliedrecht, naar aanleiding van zijn ingezonden stukje in de *Herant* van 12 Januari j.l., op te merken, dat hij zich vergist, als hij meent, dat het grootste gedeelte van de opgehaalde gelden door (beroeps)collectanten voor het Chr. onderwijs, weggaat aan de bezoldiging dier collectanten.

Dat het tegendeel waar is, kan ik bewijzen uit de opgaven van de ontvangsten en uitgaven, die de schoolbesturen van de collectie-reizen jaarlijks moeten overleggen aan den Schoolraad voor de scholen met den Bijbel, indien de Schoolraad eene kaart van aanbeveling voor hen afgeeft.

Uit die opgaven blijkt ons, dat het *hoogste* bedrag der onkosten meestal 25 procent van de bruto-omvang der collectie-gelden is, waardoor de schoolbesturen 75 gulden van 100 gulden in hunne schoolkas krijgen. *Vele* schoolbesturen krijgen zelfs meer dan 75 procent in kas, en slechts *enkele* zijn er, die minder dan 75 procent ontvangen.

Het is het streven van den Schoolraad, het onkosten-bedrag zoo laag mogelijk te krijgen, en tot heden heeft de Schoolraad in die richting met vrucht gewerkt.

De Schoolraad zou daarom zeer betreuren, als het voorstel van Sliedrecht ingang vond bij de Gereformeerde kerkeraden. Maar wel zou de Schoolraad zich verheugen, als de gevers zich, vóór zij gaven, overtuigden of de aanbevelingskaart in orde is.

Met heilbede,

Uw di.

R. DERKSEN,

Secretaris van den Schoolraad.

Rotterdam, 16 Januari 1902.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

AANGENOMEN: Boornbergum c. a., T. Gerber, cand. te De Lemmer.

BEDANKT: Langerak, Oldeboorn en Ridderkerk, T. Gerber, cand. te Lemmer. — Ezinge, G. Doekes, te Heemse. — Oostburg, M. T. Visser, te Oostkapelle. — St. Philipsland, L. Boone, te Terneuzen.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Hoedekenskerke, E. Kuyman, te Prinsenhage. — Druten, Th. M. Loran H., cand. te Haarlem. — Sliedrecht, T. H. P. van Papenrecht, te Brielsch-Nieuwland. — Papendrecht, J. Haring, te Bleskensgraaf. — Longenhouw, F. Ronper, te Woudsend. — Slochteren, H. Ijzoides, te Obergum. — Oostereind, P. E. A. Schröder, te Den Burg. — Koevorden, R. A. C. Vrijling te Delfzijl. — Berlicum, H. L. Krom, te Heenvliet. — Hillegersberg, W. Wensink, te Allen a'd Rijn.

AANGENOMEN: Sliedrecht, P. H. Th. Papenrecht, te Brielsch-Nieuwland. — Heveskes, M. Wiersum, cand.

BEDANKT: Leeuwen en Puijlig en Ernst, Th. M. Loran H., cand. te Haarlem. — Wadenoljen, J. R. van Kooij, te IJsendoorn. — Huisduinen, W. F. Smits, te Waal en Koog. — Aalburg, W. Zijlstra, te Kesteren. — Dokkum, J. Kruseman Arets, te Oostervijk. — Oude Nidorp, H. Bas, te Hippolytusheer. — Suameer, J. J. Klomp, cand. — Ferwerd, B. J. Audier, cand.

Advertentiën.

In de Nos. van „De Heraut“, gedateerd 12 en 19 Januari 1902, kwam een advertentie voor, waarin werd aangeboden:

Bijverdienste

aan hen, die gelegenheid hebben kippen te houden, enz. Brieven in te zenden onder letter F.

Wij verzoeken onzen lezers deze advertentie als niet geplaatst te beschouwen.

Adm. „De Heraut.“

24 Januari 1902.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

RIJKSBIJDRAGE

voor het Bijzonder Onderwijs.

Bij A. J. H. FLÖRKE, Uitgever te Hilversum, zijn verkrijgbaar:

De nieuwe Modellen A—L, vastgesteld door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, d.d. 31 Dec. 1901, benevens de Nota bij deze modellen behorende.

Rooster van lessen, (voor 8 klassen).

Klasserooster, Model I.

(voor enkelvoudige klassen).

Klasserooster, Model II.

(voor klassen, gesplitst in 2 afd.).

Enveloppen met bedrukt adres voor H.H. Schoolopzieters.

Voor de in deze maand in te zenden aanvraag, moet gebruikt worden het oud Model F. Bij bestelling daarvan a.v.p. duidelijk op te geven „oud model.“

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 547 en 549.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNING VAN DER OYE

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift voor Nederlands Volk

ONDER REDACTIE VAN

A. I. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 nummers à 16 pagina's en 12 nummers à 8 pagina's) f 3.50.

Inhoud van het No. van 21 Januari 1902: Israëls eerste koning; Hoe een groot man groot werd; Nieuw en goed; Uit het leven; (Twee — één; Vuur en ijs; Niet hetzelfde; Voorzichtig; Leer om leer; Voornutgang; Vlaamsche wijsheid; Vragenbus; Prijsvragen.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

Gevestigd te GRONINGEN.

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FARIUS, J. H. DE WAAL MALEFIFT, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WTTewaall van Stoetwegen, H. LUKING, Mr. P. DILEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, Jhr. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.

Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder voornutbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven, koers 99½ pCt., in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissarissen en Makelaars in effecten. Inlichtingen worden verstrekt te Amsterdam door de H.H. L. G. WEISZ & Co., Westermarkt 21 en E. J. RADIUS en H. J. DANE, Teseleischestraat 3; te Rotterdam door den heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER,
Kalverstraat 154, Amsterdam.

THEOLOGISCHE en WETENSCHAPPELIJKE BOEKHANDEL.

BELLETRIE, Fransch, Duitsch en Engelsch. — BAEDEKERS, TAUCHNITZ' editie. — Reislectuur. — Photographien, enz.

WANDTEKSTEN.

ASTHMA.

NIEUWE UITVINDING.
BIER's BOUCIES en CIGARETTEN

bieden de uitstekende voordeelen, die door brevetten in alle landen erkend worden.

Per doos met 25 BOUCIES à f 1.50. Per doos met 24 CIGARETTEN à f 1.—.

Verkrijgbaar bij alle Apothekers en in het General-Depôt:

Internationale Apotheek, Amsterdam, Singel hoek Heiligenweg. — Telefoon 4403.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,

(voorheen JOHANNES KRAMER & Co.),

Dam 15-17 en Vijgendam 12.

Kopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Aan de leden der Vereeniging voor 1902 is verzonden:

HET LAND MIJNER VADEREN.

Indrukken op een reis door EGYPTEN en PALESTINA,

DOOR

F. LION CACHET.

Met eene voorrede van de dochter des Schrijvers.

Dit belangrijk werk is 278 bladzijden groot en bevat vele platen naar photographien, door den schrijver van de reis medegebracht.

Prijs ingenaaid f 2.75; in stempelband f 3.50.

De leden dezer Vereeniging die jaarlijks f 5.— betalen, ontvangen voor minstens f 5.— aan boeken en hebben bovendien het recht vóór den gsten December van dit jaar voor f 5.— aan ingenaalde boeken uit het fonds der Vereeniging GRATIS te onthouden.

Men vrage de catalogus aan.

Amsterdam.

Pretoria.

Bij ZALSMAN, te Kampen, zijn verkrijgbaar:

Kerkelijke Attestatiën

voor Belijdende- en Doopleden

25 stuks voor 25 Cent.

CREDENTIE- of LASTBRIEVEN,

à 3 Cent.

BEROEPSBRIEVEN,

à 5 Cent.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

Door den heer C. Verhage te Middelburg: uit Middelburg f 195, uit St. Laurens f 8.50, samen f 203.50; door den heer W. J. Caspers te Heilenoord f 10; door den heer L. J. van Vels te Kuinre f 6.75; van den heer H. van Luipen te Maasland f 2.50; door den heer P. Goudappel te Delft f 276.50; door den heer H. Rierink te Recuwiijk f 35.50, uit Sluipwijk f 3, samen f 36.50; door den heer J. Diepenhorst te storting f 30; door den heer H. Ormel te Barchem f 20.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

Van de Geref. kerk te Schoonrewoerd f 4.75; van idem te Vorden f 5.89; van idem Hendrik Ido Ambacht f 2.58; van idem te Barendrecht f 19.56½.

Aan Schenkingen:

Van mej. Mojet te Delft f 5.

Voor de Medische Faculteit:

Van mej. M. te Delft f 5; van G. A. D. te S. f 5.

Voor het Hospitium:

Van G. A. D. te S. f 5.

Voor het Studiefonds:

Van mej. M. te Delft f 10; van G. A. D. te S. f 5.

S. J. SEEFAT,

Hilversum.

Penningsmeester.

Dr. A. KUYPER.

Antirevolutionair, 60k in uw huis-

gezin. f 0.60

De Christus en de sociale nooden

en Democratische klippen. f 0.30

De crisis in Zuid-Afrika. Uit de

„Revue des deux Mondes.“ Vertaald

door C. K. ELIOT. f 0.50

De Schoolwestie. No. 1—6, 1875.

Eik nummer. f 0.10

No. 1. Naar aanleiding van het onder-

wijsdebat in de Kamer. Rede-

voering van Dr. A. KUYPER

in de zitting der Tweede

Kamer van 9 December 1874.

„2. De scherpe resolutie en het

decreetum horrible.

„3. Grieven, tegen de schoolwet

en het geheim verraden.

„4. Het redmiddel.

„5. De schoolwet voor de vier-

schuur van Europa.

„6. Is het restitutiestelsel omuit-

voerbaar? (Uitbrecht.)

Evolutie. Rede bij de overdracht van

het rectoraat aan de Vrije Univer-

siteit, op 20 October 1899 gehouden. f 0.60

Handenarbeid. f 0.15

Het Calvinisme. Zes Stone lezingen

in October 1898 te Princeton (N.-J.)

gehouden. Tweede, goedkope uitgave

Gebonden. f 1.10